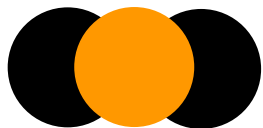

**Хронічні стани та захворювання в госпіталізаціях кластерної лікарні.
Фінансова складова таких послуг в операційному бюджеті лікарні.**

Адаптація успішних стратегій управління хронічними хворобами
Королівства Іспанії

Володимир Івчук

Керівник Центру інноваційної діяльності
та інвестицій
НУОЗ ім.П.Л.Шупика

182 000 EM3 в 2024 році
16 290 госпіталізацій
10 464 – пакет 4

01 Клас Взаємодії – Стаціонарна

**02 Запис включений до звіту
(Розшифровка)**

**03 ≥ 1 кодів МКХ-10 з переліку хронічних
станів в якості Основного та/або
Додаткового діагнозів**

**04 Ідентифікація звернень/госпіталізацій за
унікальним кодом пацієнта**

Дослідження популяції населення Коростенської ТГ (району)

Методологія (хронічні стани)

Назва захворювання	МКХ-10 коди	Джерело класифікації	Тип включення
ІХС	I20–I25	GBD; WHO (NCD); NICE	DALY, NCD
Інсульт (цереброваскул)	I60–I69	GBD; WHO (NCD); NICE	DALY, NCD
Серцева недостатність	I50	AHRQ; NICE (QOF)	LTC
Артеріальна гіпертензія	I10 (±I11–I15)	AHRQ; NICE	LTC
Цукровий діабет (1 і 2)	E10–E14	GBD; WHO (NCD); AHRQ; NICE	NCD, DALY
Злоякісні новоутворення	C00–C97	GBD; WHO (NCD); AHRQ	NCD
ХОЗЛ	J40–J44	GBD; WHO (NCD); NICE	NCD, DALY
Бронхіальна астма	J45–J46	WHO (NCD); NICE	LTC, NCD
ХХН	N18 (N00–N19)	WHO; NICE	NCD, LTC
Хвороба Альцгеймера (дем)	G30; F01, F03	GBD; WHO	LTC, DALY
Депресивний розлад	F32–F33	GBD; WHO; NICE (mental)	LTC, DALY
Шизофренія	F20	GBD; WHO; NICE (mental)	LTC
Епілепсія	G40–G41	GBD; WHO; NICE	LTC
Ревматоїдний артрит	M05–M06	GBD; WHO; NICE	LTC
Остеоартроз (деф артроз)	M15–M19	GBD; WHO	LTC, DALY (YLD)
Хронічний біль у попереку	M54.5	GBD; WHO	DALY (YLD)
Цироз печінки (хр хвороба)	K70, K74	GBD; WHO	NCD
ВІЛ/СНІД	B20–B24	AHRQ; WHO	Other (хрон. інф)
Ожиріння	E66	AHRQ; WHO	Other (метаб)

Stokes J, Guthrie B, Mercer SW, Rice N, Sutton M. Multimorbidity combinations, costs of hospital care and potentially preventable emergency admissions in England: A cohort study. 2021.

8,440,133 госпіталізацій 2017/18 рік.

- 53.1% - жінки,
- 37.7% - старші 5 років.
- 57.6% - як мінімум 1 хронічний стан
- 31.6% - 2 і більше з 28 хронічних станів.

Витрати на спеціалізовану медичної допомогу для тих, хто мав 4+ захворювання, була в **5,2** раза вищою, ніж для пацієнтів без хронічних захворювань.

Витрати на потенційно запобіжну екстрену госпіталізацію – у 20,5 раза вищими.

Типи включення для аналізу хронічних станів

GBD/DALY	Захворювання включене до розрахунку глобального тягара хвороб (Disability-Adjusted Life Years)	Важливо при аналізі вкладу станів у загальні трудові втрати/якість життя (планування ресурсів, пріоритети охорони здоров'я)
NCD	Належить до неінфекційних захворювань за класифікацією WHO або GBD	Це основний фокус більшості стратегій громадського здоров'я (Національні плани по боротьбі з НІЗ, рекомендації ВООЗ)
LTC	Визнано довготривалим хронічним станом (long-term condition) у клінічному менеджменті	Критично для організації тривалого догляду/допомоги, моніторингу, кейс-менеджменту, профілактики ускладнень
Mental health	Психічний розлад, що потребує довготривалого ведення	Включається до інтегрованої моделі нагляду, особливо в первинній допомозі або у вразливих груп
Other	Інше клінічно або соціально важливе включення (наприклад, хронічна інфекція, метаболічні стани)	Можуть не входити до DALY/GBD, але є поширеними причинами звернень, витрат, інвалідизації (наприклад, ожиріння, ВІЛ/СНІД)

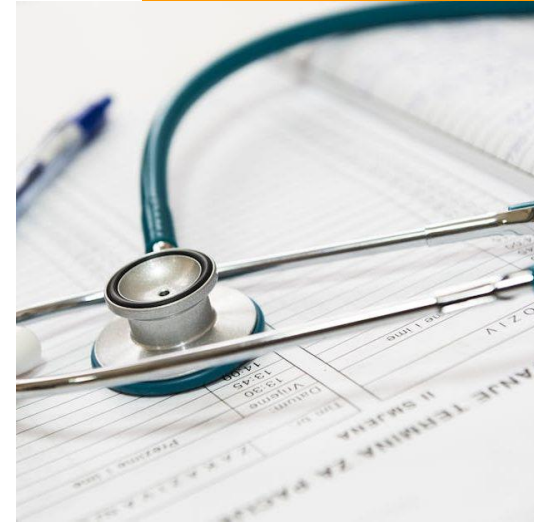
Програмні індикатори управління хронічними станами

Стратегія протидії хронічним захворюванням у національній системі охорони здоров'я Іспанії на 2012-2025 роки

- 6 стратегічних напрямків
- 20 стратегічних цілей

Індикатори та критерії оцінки Стратегії протидії хронічним захворюванням у національній системі охорони здоров'я Іспанії.

- *20 індикаторів/критеріїв*
  - ...
  - Поширеність пацієнтів із хронічними захворюваннями, зареєстрованих на первинному рівні
  - Рівень потенційно запобіжних госпіталізацій
  - Середній термін перебування через хронічні захворювання
  - Відсоток госпіталізацій через хронічні захворювання
  - Відсоток повторних госпіталізацій пацієнтів після виписки через хронічні захворювання

Коростенська ТГ

[Житомирська область, Коростенський район](#)

Кількість населених пунктів: 44

Тип громади: міська

Центр громади: місто Коростень

Чисельність населення громади: 72582

Населення району – 255 000 жителів

Коростенська центральна міська лікарня

Рівень – кластерна, з функцією надкластерної (північний хаб області)

Форма 20, 2023 рік

Кількість ліжок – 365

Кількість госпіталізацій – більше 16000 на рік

Кількість стаціонарних операцій – більше 4000 на рік

Середній термін перебування в стаціонарі – 6,8 днів

Зайнятість ліжка – 84%

Фінансування, крім НСЗУ (Обласний районний та бюджет місцевого самоврядування) – 105 680 267 грн. (32,5%).

Опис дослідження

Аналіз вікової структури госпіталізацій у 2024 році на основі двох джерел даних: усіх електронних медичних записів про стаціонарну медичну допомогу та окремо за кодами МКХ-10 хронічних станів.

До аналізу були включені ЕМЗ що відповідали Клас взаємодії – Стаціонарна медична допомога та були включені до звіту (Розшифровка). Вік пацієнтів був згрупований за категоріями: 0–17, 18–29, 30–44, 45–54, 55–64, 65–74, 75+. Для кожної групи розраховано абсолютну кількість госпіталізацій та відсоткову частку.

Також виконано порівняння між загальною структурою та хронічними випадками.

Результати (попередні)

Загальна структура госпіталізацій

Усього проаналізовано 16 290 записів. Середній вік пацієнта склав 45.9 років. Медіанна вікова група – 45–54 років. Найбільше госпіталізацій зафіксовано у групах 30–44 та 45–54 років.

Хронічні госпіталізації

Окремо проаналізовано 5 832 (36% усіх госпіталізацій) хронічні госпіталізації. Середній вік пацієнта – 56.9 років. Медіанна вікова група також становить 45–54 років, але частка пацієнтів у старших вікових групах вища.

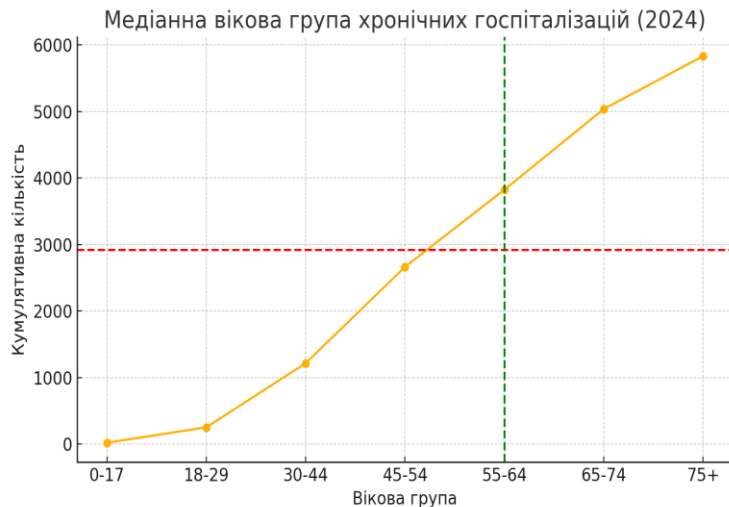
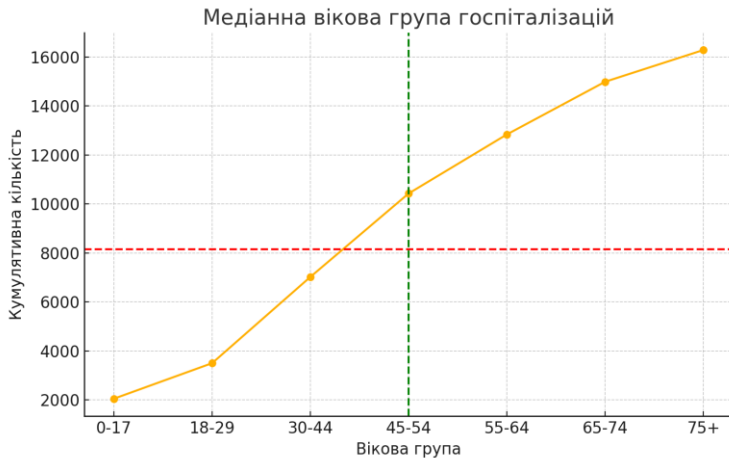
Повторні госпіталізації

4684 унікальних хронічних пацієнтів. 1853 (40%) з них звертались в консультаційну поліклініку перед госпіталізацією.

Коефіцієнт повторних серед хронічних – 1,24

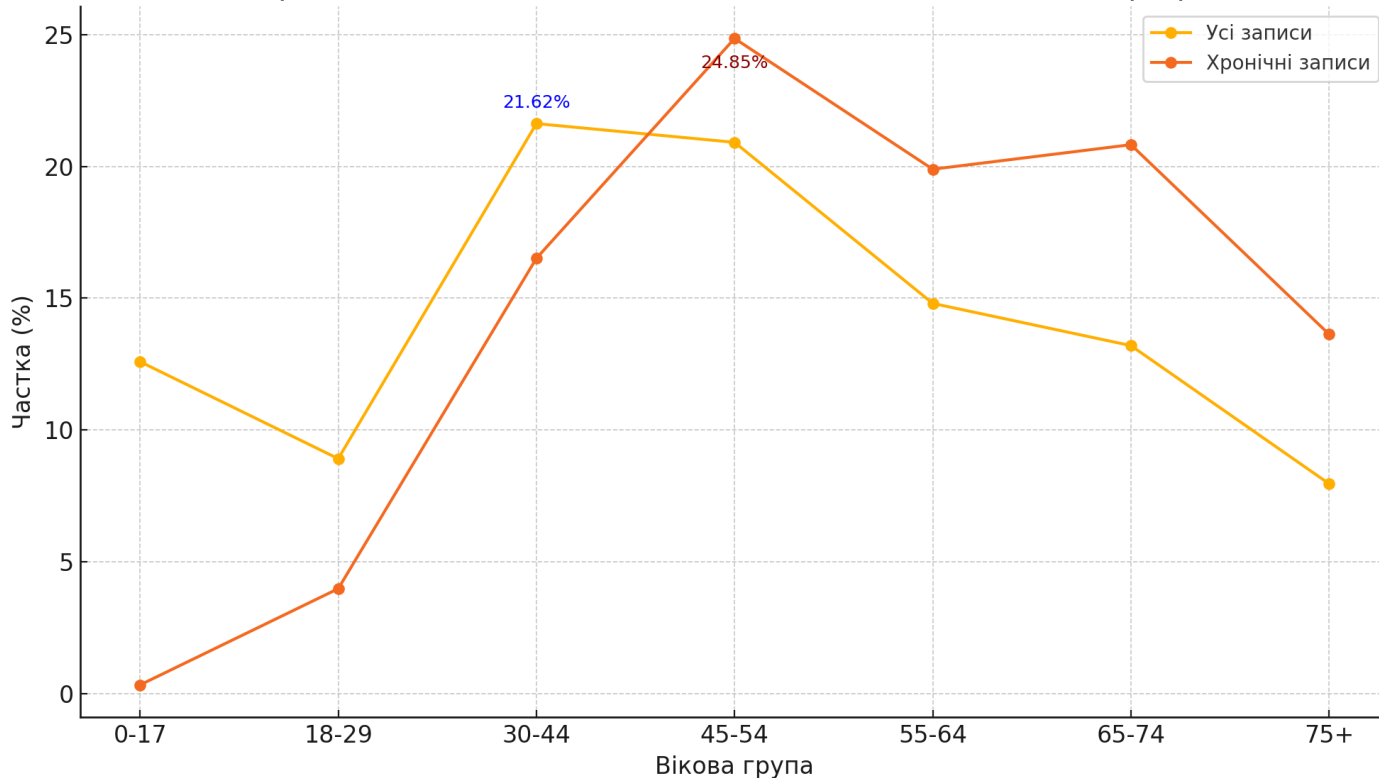
Частка повторних госпіталізацій ≥ 2 серед хронічних – 20% (959)

Кількість повторних госпіталізацій ≥ 2 серед хронічних – 2106 (36%)

Результати (попередні)

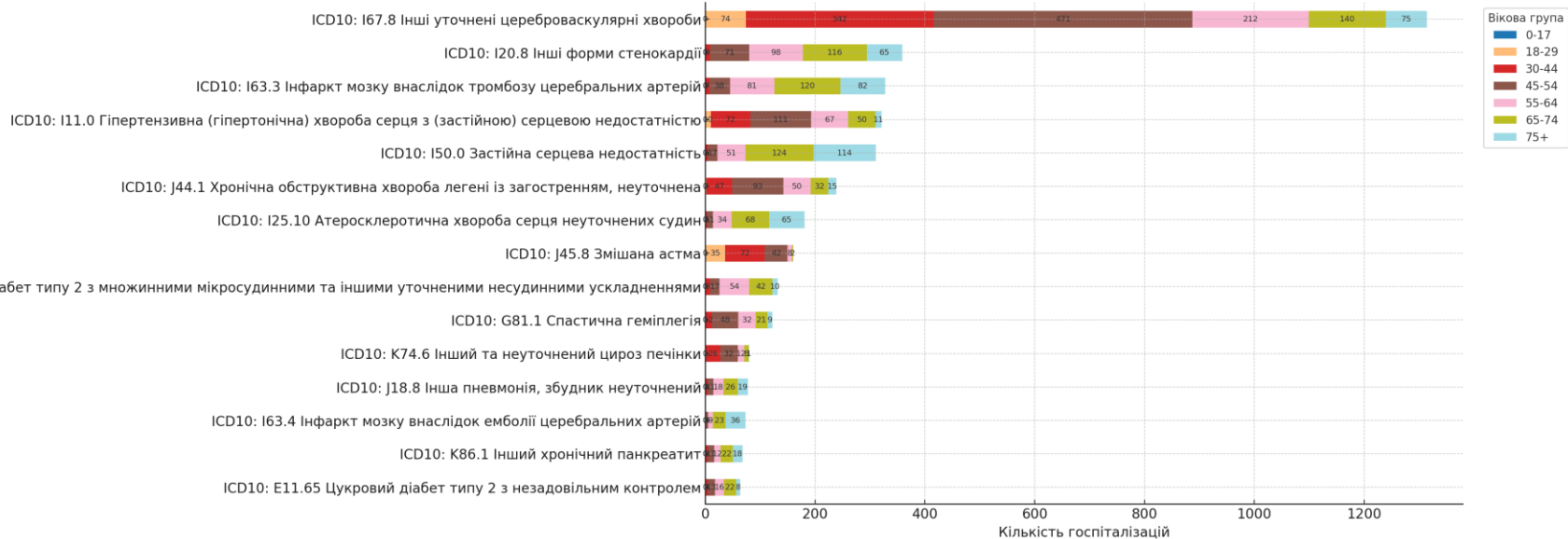
Порівняння часток госпіталізацій за віком (лінійний графік)

Порівняльний аналіз показав, що хронічні стани суттєво рідше трапляються у вікових групах до 44 років і значно частіше — у групах 45–64 років.

Результати (попередні)

Розподіл вікових груп по ТОП-15 діагнозах (госпіталізації хронічні, 2024)

Аналіз підтверджує міжнародну тенденцію: з віком >65 зростає ймовірність хронічних госпіталізацій.

Хоча в Україні ця тенденція зміщена в молодшу вікову категорію працездатного віку.

Результати (фін-економічні показники)

Травень

- 461 хрон (393 п.3,4 – 85%)
- СМІ – 0,98
- 8560 грн
- сер л/д -6,8

*Когорта
Хронічні госпіталізації*

- 528 хрон (454 п.3,4 – 86%)
- СМІ – 1,0
- 8735 грн
- сер л/д - 6,8

Жовтень

- 1378 всього (1250 п.3,4,47 – 91%)
- СМІ – 1,08
- 9434 грн
- сер л/д -6,7

*Когорта
Всі госпіталізації*

- 1230 всього (1123 п.3,4,47– 91 %)
- СМІ – 1,02
- 8910 грн
- сер л/д - 6,1

Рекомендації для програмних заходів

1. Індивідуальне спостереження (case management):
  - Пріоритет: пацієнти з цереброваскулярними хворобами, ВІЛ, ІХС, шизофренією.
  - Формування персонального плану лікування з інтегрованим підходом.
  - Оцінка і моніторинг стану за критеріями ризику та потребами
  - Індивідуальна маршрутизація за результатами оцінки
2. Регулярні контрольні візити (proactive care):
  - Запровадження активних візитів для ключових груп ризику.
  - Автоматизовані нагадування, дистанційний моніторинг (АТ, глюкоза).
3. Створення реєстрів хронічних пацієнтів:
  - Маркування пацієнтів у медичній інформаційній системі.
  - Формування списків для періодичних запрошень на огляди.
4. Пацієнтська освіта та самоменеджмент:
  - Навчання пацієнтів із діабетом, депресією, ВІЛ, шизофренією.
  - Використання листівок, мобільних застосунків, участь родини.
5. Посилення доступу до лікування та догляду:
  - Контроль за наявністю препаратів НІЗ, включення до «Доступних ліків».
  - Забезпечення безперервності лікування та догляду, телемедичні консультації.
  - Доступ до планового стаціонарного догляду та підтримки

Алгоритми та протоколи маршрутизації

МАРШРУТ ПАЦІЄНТА

Автоматизований симулятор маршрутизації • Тренінгові

Фаза захворювання:

Конвалесценція

Рівень залежності:

Повна

Потенціал відновлення:

Середній

Вік пацієнта:

83 роки

Наявність доглядальника:

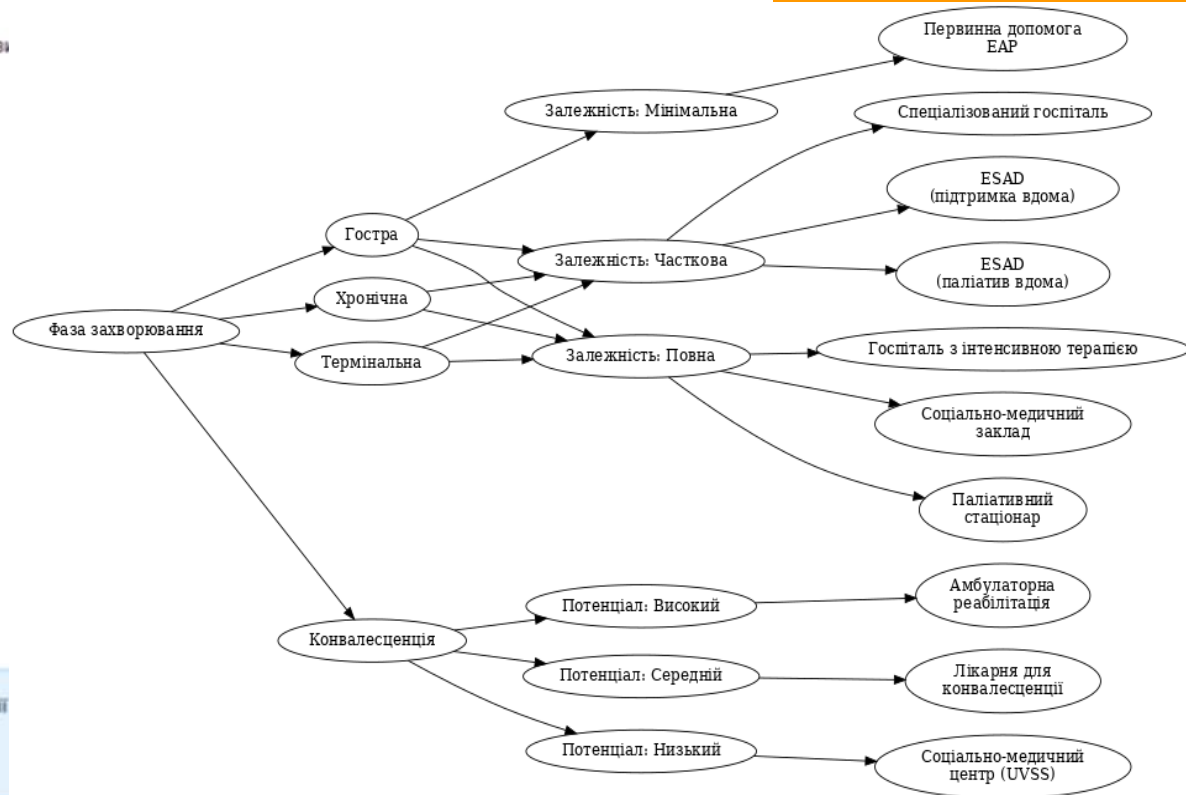
Так

Тип захворювання:

Нейродегенеративне

Рекомендований маршрут:

Стационарна реабілітація → Лікарня для конвалесценції
Рекомендовано стаціонарний режим через вік 80+
Потребує мультидисциплінарного підходу

01 Іспанія.

02 Громади, ОДА

03 Лікарні, ЦПМСД

04 Зацікавлені територіальні органи

Подальша співпраця для регіональних проектів

Перспективи дослідження

- 01 Гармонізація з європейськими програмами громадського здоров'я на основі потреб в умовах війни
- 02 Універсальний доступ до медико-соціальних послуг на рівні громади.
- 03 Диференційований розвиток та вдосконалення ПМГ в напрямку інтегрованих послуг на первинному та спеціалізованому рівні медичної допомоги
- 04 Ефективне використання обмежених ресурсів громади на охорону здоров'я та соціальну підтримку.
- 05 Збереження людського капіталу.

